

2 PITA

Ñeti garosikao

2 Pita ñeti epovoz ñeti kapot ev. Met Pita añarab tairari zeï maposikaroh het Iesuz homeo badae batah-poriz maot homet ñeti mod epov menah. Met aban moreg nari hori tovai emohot Iesuz añarab taput tohopanez mañoohavoz, ma, “Iesu maot ev naerotü,” pot mañoohavoz homet Pita Iesuz ñetiv maot badede mañat ganö aban moreg poriz mañoohao baval hat tovai sohopan hezavoz mañah. Ma Iesu zuam naer hehavoz kapot amun badede mañah.

Met Iesu abarah maot helat hasahan krismasañ 35-iz zut bon tahan ñeti epov menat meeh.

Pita ñeti tokat epov menah

¹ Met ne Saimon Pita Iesu Kristohö pim aposor abanap banavatahan pim gog abanap ravat het pim ñetiv haovai samohop ev. Met dei Iesu Kristoz homeo badae batat hez-taput ari tin tameg-maporiz homet ñetiv ev menomaz toh. Met Iesu Kristo pi darim ahop hez, met pi tapupuhö hori hegiekanañ maot pimeri ba avatamah-popuhö, dari pimaz homeo badae batat hekaz tin pov tinaharam etat dari haanahan hez.

² Met ari Godir Iesu Kristo darim Amipuz kapotaz tin hodad ravovai samegiek, parupihö masakao ahoam ari anohopenen lop tinarizaronañ hepekez ne zait toh.

Godiz kezao eñizamah

³ Eñarohol ae, met batam dari pim non tinaoroh sookaz Kristo as hahan, pim kezavor tinavohö beri akahan dari pimaz hodad haraveg, povoz pim kez ahö pov anamahaek, dari pimauz zaitivok homeamah-tin pot tairañ tovai sookan pi biñ ravat hepanez poñihar dari tovai sook. ⁴ Met dari tin tovai sookaz hat pim kezavor tin povonañ ñetì katè tinañ au hakahan hezaek dari hodad hakez, povoz ari ñetì katè poñiz homevai ham heriñinañ zait horiñ berevamahan tamah-potü natotü, oñ bazei manat kos rez manepekepuh God tinaharam tamahapuz zut het tovai sohopek.

⁵ Met tin tovai sookaz hodad poñ anohopanez hakahan hez, povoz ari pimaz homeo badae batat hezaek, hepekez tinavonañ tovai sohopekezao ma Godiz hodad tinao bat tovai sohopekez povokaro bahoneo batei. ⁶ Tat arimauz homevor gizañiz tin korav ravat hepekez pov, ma honoñai nao aritì ou ravohopanen kez tat tin hepekez pov, honeo bat hepekepuh Godiz irih tin het, ⁷ pim abatao bat hel batohopekez pov amun bahoneo batei. Tat arim modariz zakep tat het tin metohopekez pov amun bahoneo batei. ⁸ Met ev menoh-epeñ rez kek tat tovai sohopekezaek arim loporizaroh an pap manat hepan, povoz ari darim Amip Iesu Kristoz homeameg-pov betezao naravotü, oñ pim zaitivok homeamahat tin tovai sohopeken arim tin tohopekezañ ulos badat ahö ravohopan. ⁹ Oñ ni nap tin poñ natotuz popuz epat haom, Met ni tin tovai sookez pi nim horì batam tovai emooñ-poñ ol haveteh, oñ ni kut tat et narè het pot netahavoz zuam unun manat hezap ok. Pot nimaz haom.

¹⁰ Nem modari, met God ari ba ou avatat arimaz as hahan emat pimeri haraveg, povoz ganö betezao ravapan hezavoz ari, Rotap God ba ou avatahan dari pimeri raveg, pot homet tin tovai sohopekezaek ari maot ñodat non horioroh nasotü, ¹¹ oñ God haitokor tezat bat sa avatapanen, ari darim Amip Iesu Kristo hori hegiek maot pimeri ba avatamah-popuz zei tinasik lokat pohao tin het hepek.

¹² Met ev menoh-epeñ ari hodad hatat het Kristoz ñeti rotapuv baval hat tin samegivoz ne hodad, oñ ari tin hatevetet homehopekez hat ñeti epeñ arin badede am año hom. ¹³⁻¹⁴ Met darim Amip Iesu Kristo epat neen nañahan ne hodad ravoh, met ne ev hamarrah ahoam naketü, oñ ñomat ham heri epes betemaz pov totoi ravah, pot neen nañah, povoz ne nem ham heri epesinañ biriri hez-eparah arin badede año homan hatevetet tin homehopeken tin ravohopan. ¹⁵ Met tokat ne ñomoman ari ñeti epeñ am rekö hat homehopekez homet petev ba ou batat ev menamoh.

Paru Kristoz toohat etet hateveteoh

¹⁶ Met dei aposor abanari darim Amip Iesu Kristo pim kezavonañ tovai emooh-ñetiv arin añoog-pov deimauz hodadevonañ ñeti betez nao arin ok naañ, oñ pi hamarrah erat kezavonañ het tovai emoohan pim kez ahö povon deim etañinañ eteogit ñeti rotapuñ arin añoog. ¹⁷⁻¹⁸ Met dei pinañ honeo dañ tin navok hegin God pim Papap aliz ahovonañ hez-ahö pop pim abatao bat hel batapan hat pim heris bapat batahan aliz povonañ pi hehan, abarahanañ epat hahan dei

hateveteg, “Met ro nem ulovok homeme hezap ok, ne pim tovai samahavoz biñ ravat hez.” Pot dei aposor abanari dañevok hegin hahan hateveteg.

¹⁹ Met batam propet aban Godiz ñetiv hahan hatevetet haoh-pori Kristo tokat erapanez ñeti povor kao haoh, met Kristo haerahan propet aban poriz ñeti haohañiz, “Rotapuv ou haravah,” pot hameg. Met parum batam haoh-poñ haveñad kuturutak rañizat tin etevai samegivoz zut het nonor añairamah, povoz ari ñeti poñiz kapotaz tin hodad ravat homevai sohopeken Kristo maot erapanez porah zeit al tezapanez tamahan zeiz ahov berevat al tezat alizao anamahavoz zut arim loporizaroh alizao anat hepan. ²⁰⁻²¹ Met epat añoman hatevetei, met batam propet abanari tokat ou ravapanez haoh-poñ parumauz hodadevok homet haoh bon, oñ God pimauz mañat meohat Pul Tinap erat hodadeo manooat manovai emoohan paru Godihanañ erat mañooh-ñeti nen poñ haoh. Povoz rekot darihanañ nap pimauz homevok batam ñeti haoh-poñiz kapotaz hodad tat hapan bon, oñ Godiz Pul Tinapuhö badede mañoohanen hodad ravat hahopan.

2

Moreg hahopanez poriz ñetiv

Zud 4-13

¹ Met batam Godiz propet abanari pim ñetiv Israel añarabon mañovai emooh-porah propet aban moreg haoh-mod nari tapurah añaraboz ñaravatak ou ravat het, “Godihö ñeti epeñ dei arin añakaz añahañ ev,” pot añarabon moreg

mañooHAVoz zut, petev amun aban nari arim ñaravatak emapanepuh Godiz ñeti tin nañ arin naañotü, oñ darim Amip darimaz ñomat maot pimeri ba avatah-pop kos rez manat, “Darim ahö bonop ok,” pot hat ari pimaz homeo badae batameg-pov bahori avatohopanepuh ñeti horiñ añohopan. Met rotap paru pot hahopanezaek hañ horiv zuam bapan. ² Met paru pot arin añohot darim natotuz hahan hez-hori ahö poñ tohopanen, añarab Iesuz homet hez-nari zait tat parum hori tohopanez taput tohopan. Met paru pori hori poñ tohopanen, añarab mod Iesuz hom namee hepenez nari etet, “Iesuz abatao haovai samah-okori hori tamah,” pot hapanezaek darim ahop Kristoz ñeti rotapuv baval hat tovai sameg-pov bahori batapan. ³ Met aban pori monis manohopeken parum bohopanez zait tat beri akat parumauz hodadevok homehopanez ñeti moregañ arin añat, “Godiz hahan hezat ev,” pot añohopan. Met hori pot añohopanez pori hañ horiv metat bahori batapanez hahan hez-pop pi orat hez bon, oñ batamohanañ etaetam het gaa tat parun et bameehot tokatiz ñai bizat hez.

⁴ Met rotap paru hañ horiv bapanez hamoh-epovoz zut batam tooh-ñeti poñ añomaz ev toh. Met enzoliholohanañ nari hori toohan God et nenañ tat, “Ui, am sa tohop,” pot nak, oñ biñinañ demat kutur ahotaz lopotak horiek betehan sat hezaek, tokat ñevok bizat hañiv metapanez paru pori bagaa batahan hez. ⁵ Met modao ev. Batam añarab God kos rez manat hori ahoñ tovai emoohan pi zeï manat, “Am sa tohop,” pot nak, oñ hahan ut baurorom ahor peloohan iv havë

ahov manahan aban Noa Godiz ñeti tinao baval hat sohopenez añarab modarin mañooh-popur pimeri 7, met pinañ honeo 8 nen pori, tin hehan mod maporizaro emiv elat ñomah. ⁶⁻⁸ Met batam amun Sodom ma Gomora zeï ahö potakaroh añarab hori toohan God metahavoz ari hodad hakez. Met zeï potakaroh paru añarab pori God darim natotuz hah-pot elat horiñ ahoam tohot hehan aban tin tooh-nap pim abatao Lot pi nen pop poek honeo het etet pim lopori honoñai tat hehan God añarab hori tooh-pori bahori bata-panez hah-porah garos Lot meehan pi zeï pot betet sat pat naek hehan, God itiñad abarahanañ betehan erat zeï potakaror añarab poek hehari honeo map ñadat ñomat bon tahan it li nena oraeh. Oñ Lot aban tin pop pat naek sat hehaek tin heh. Met pot metahavoz homet rotap God kos rez manat hori tohopanez pori bahori metoohat etapaneg ee, pot dari homet hodad haraveg. ⁹ Met batam Lot pot meñzahavoz zut, dari Godiz hahan hezat baval hat tovai sookan honoñai nañ dariti ou ravohopenen piuhö rekot tinaek eñepanezat hez, met hori tovai sohopenez pori amun pi rekot tokat ñevok bizat hañ horiv metapanez ñai bizat et bameet hez. ¹⁰ Met añarab hori tohopanez mapori hañ horiv metapan, oñ añarab tairari Godiz hahan hezañ, “Betezañ ok,” pot hat betet parumauz heriñiz zait horiñiz berevamahat tamah-pori hañ hori ahoñ tokat metapan.

Met aban moreg etohopenez hamoh-pori parumauz abatañ bat hel batat parum zaitivok tohot abarah enzol tin hez-poriz ñaihet nat, oñ paru poriz ñeti horiñ hat, “Betezari ak,” pot paru hat

batiu tiu batamah. ¹¹ Met aban hori hamoh-poriz kezao aviam, oñ abarah hez-enzol porihö paru ritou metat hezaek parum kezao ahoam hez, oñ ahö pori darim Amipunañ honeo hezaek paru aban parumaz ñeti horiñ hamah-poriz abatañ bat hor batapan hat ñeti nañ piin namañ am hez. ¹² Oñ anumaihol hodadeo bon hezan dari añarab urat nameg-poriz zut, aban hori poriz hodad tinao bon hezan ñeti nañiz kapotaz paru hodad narav, oñ ñeti poñ batiu tiu batat ñeti moregañ hamah. Tat anumai pori urat namegin bon tamahavoz zut, paru aban pori amun hori ravat bon tapan.

¹³ Met aban pori añarab modari bahori metamahavoz zut tokat metohopan. Met paru hamoh-pori parumauz zait horiñinañ tovai sohot ourah modariz etañik horiñ tohot biñ ravat hez. Tamahan ari Kristoz añarab honeo topourat gipiz namegirah paru pori amun arinañ honeo topourat am hori tamahaek, paru aban obul ulagi ahö horiñ tat hezariz zut het paru tamah. ¹⁴ Met paru pot tohot añaholon etet gihov mot meet hori tamahapuh paru kaev narav, oñ am zaitivonañ tamah. Tat paru Iesuz homeo aviam badae batamah-porin ñeti moregañ mañamahan barotap batat ñodat non horioroh maot samah. Pot tovai paru modarizatun eteamahapuh parum bohopanez hodadeo ahoam hez. ¹⁵ Met aban hori pot tamah-pori non tinaorö betet aban Belam pi Bio popuz rop batam non horioroh sohpovoz zut paru tamah. Met aban ahö napuhö propet aban Belam pop hori nao tapanen monis manapanez hahan Belam taput tapan hat, ¹⁶ pim

bol donkipuh toutat soohan God pim bol donki pop hodadeo manahan dari et abanariz ñevonañ piin mañat bagaa batah. Met Belam pot tat monis bapanez homehavož zut petev paru pori amun monis bohopanez hori poñ tamah. Mai zavaruz poriz God ahoam mogao tat hez.

¹⁷ Met aban hori pori iveri het reamahan ivov naholotuzat ravamahavož zut ma univ hadao urat urelamahan utar napel tamahavož zut, parum ñetiñ hahopanen ari hatevetehot tin hep- ekez pov ari naetotü. Povož paru kutur ahotak sat hepenez God parum hepanezaek tekeñ matut hatahan hez. ¹⁸ Met paru, “Dei tinari ev,” pot hat ñetiñ haovai samah. Tat paru magei Iesuz homeo badae batat garos hori tooh-poñ betet tin hez-pori hatevetet maot parum mamog zait horiñinañ het toohat tohopanez mañamahan bogi tamah. ¹⁹ Tat parun moreg epat mañamah, “Met arim heri nenañiz zaitivok tovai sohopek, povoz ari hori naravotü, oñ tin hepek.” Met pot paru modarin mañamah-pori parumauz hori tamah-poñihö bahori batamahan paru tin tohopanez bapap tat hez. Met rotap darihanañ tairap navoz ahoam zait tat hepanen hori povohö pi ritou metat bahori batat hepenez pop hori ravat hepan. Met hahö-epat aban hamoh-hori pori tamahaek paru hori ravat hez. ²⁰ Met paru rotap añarab tairari garos hamarrah nonair nai horituz lopotak hehaekanañ darim Amip Iesu Kristo maot pimeri ba avatamah-popuz homeo badae batat tin ravat hez-pori maot ñeti moregañiz, “Rotapuñ ev,” pot hat poñiti samahaek, hori poñiz lopotak ñodat sohopan, povoz parum

garos aviam hori hehavoꝝ zut maot hori nar-
avotu, oñ map hori pimau ravat hepan. ²¹ Met
pot paru aban hamoh-pori tahaek batam paru pi-
maz homet non tinaoroh emoohat naem hehatin,
parum horiñ am tovai emoohavoꝝ hañ horiv
aviam metapanezat ravah narab, oñ paru Godiz
homeo badae batat pim ñeti katë hahan hez-
rotap tin poñ baval hat haemoohaekanañ maot
kos rez manat ñeti moregañ hamahaek parum
hori tamah-poñiz hañ horiv ahoam metapanezat
ravat hezag, zavaruzari tair tapan batah. ²² Met
darim haovai sameg-ñeti epovokaroꝝ zut paru
tamah. Met had nap hokap ñizapanepuh em ravat
maot sat napan. Met modao ev. Met añ nap pim
bolop ivov mevetepanen tin hepanepuh maot sat
bas kedet havaueo barizapanezaek molevok hori
ravapan. (*Met pot hamegivoꝝ zut aban hamoh-
pori tin ravat hehaekanañ maot hori ravat hepan.*)

3

Darim Amip maot erapan

¹ Met nem hat tinari, batam arim tep nae
hamenat meehon emahan ari bat et hareg, met
petev tep modae maot ev menamoh. Met tep
garos menoh-poer, petev menamoh-epeek, ari
batam Godiz ñeti tinao hateveteg-pov maot hat-
evetet arim loporizaroh home tinavonañ hepekez
homet batam menohot petev modao ev men-
amoh. ² Met batam propet aban tinari Godiz ñeti
tin haoh-pov, ma darim Amip Iesu Kristo hori
hegiek maot pimeri ba avatamah-popuz haoh-
ñetiv dei arim aposor abanari arin añoogiek, ari

ñeti tin epovokaroz homevai sohopekez ne zait tat maot ev menamoh.

³ Met tin homeme het bat hepekez homet ñeti epov arin añom, Met tokat aliz metes totoi ravovai sohopenen aban nari parum ham heriñiz zaitivok berevohopanezat tovai hori tohopanez pori ou ravat, ari Kristo maot erapanez ñai bizat het homeamegivoz kek hat, ⁴ ñebul haovai epat arin añohopan, “Ae, met pi maot erapanez hahaek petev taek ev erat hez? Met pi maot erapanez hat sat hezaekanañ naer hezan, batam nonair nai mapotü matut tahaekanañ darim nonor pap nonair nai tovai ñomovai emoohavoz zut, petev am taput tamegin magei nao ou narav hez. Povozi dei, Pi maot naerotü, pot homeameg,” pot paru hapan. ⁵⁻⁶ Met batam God hahan mamog abarah nonair nai hezatur hezari ou ravahan hamar iv havevokanañ amun ou ravah. Tahan tokat añarab hori toohan God hañiv metapanez hat hahan iv havë pov maot ahö ravat añarabor nonair naitü bahori batahan bon tah. Met aban pot ou ravat arin añohopanez hamoh-pori batam hamoh-epat metochavoz zut, God paru metapan hezavoz hom namee hepan. ⁷ Met abarar hamarar nonair nai petev hez-epotuz God epat hahan hez, “Met tokat ne haoman it ahoñad ou ravat nonair nai okotü ñadat bavon batapan.” Pot hat pi et bameet hez. Met añarab God kos rez manamah-pori ñevok bizat hori tamahavoz hañiv metapanen ñadat bon tapanez porah nonair naitü amun map ñadat bon tapan.

⁸ Oñ nem hat tinari, epov unun manotunei. Met dari añarabohö homeamegin krismasañ 1 tausen

poñ houloam ok pot homeameg, met aliz hone-siz homet aviam ev pot homeameg. Oñ darim homeameg-okat God hom namee, oñ krismasañ 1 tausen poñiz pi homeamahan aliz honesiz zut ravat hez, ma aliz hon posiz pi homeamahan krismasañ 1 tausen poñiz zut ravat hez. ⁹ Met batam Iesu Kristo maot erapanez hahan dari ev ñai biit het etet hez, oñ pi maot zuam naer tamahavoz kapot tair batah, pot nari hamah. Met pi maot erapanez hahaek aban upai bar haz betet gaa tat am hez-napuz zut pi nakez, oñ pi añarab nari itiñadek ñadat hori ravapanez zait nat, povoz parumaz homet añarab mapori loporizaro boreurat parum horiñ betepan hat pi gaa tat etet hez.

Ab mageirar ham mageir anapan

¹⁰ Met aban givogip modari unun hezan kil emat nai givog bamahavoz zut, añarab unun hepanen darim Amip maot erapan. Met erapanez aliz posik abar tol hat rapat bon tapanen, ñonisir zeizañir mapotü ma hamarar nonair nai map ev hez-epotü amun ñadat bon tapan. ¹¹ Met nonair nai potü bon tapan, povoz petev ari tair tohopek? Met ev het Godiz homehot tin tovai sohopekepuh, ¹² Iesu maot erapanez zaitivonañ het etet hep-ekezaek, pi zuam erapanez bavatepek. Met rotap tokat pi erapanen abarar hamarar nonair naitü ñadat pohao bon tapan, ¹³ oñ God ab mageirar ham mageir dari anapanen tin hekaz hakahan hez, povoz dari homet et bameevai sameg. Met tin poek nap hori nao natotü, oñ tin nenañiharam tohot hek.

Darim Amipuz ñai biit eteok

¹⁴ Kar nem hat tinari, met darim Amip maot erat ham magei tinar anapanez petev ari ñai biit etet hez-eparah arim loporizaroh hori nao naketü, oñ Godiz etañik zaitivonañ het tin tovai pinañ honeo hepekezavoz homet rez kek tat tovai sohopeken pi etehopanen ari tin hepek. ¹⁵⁻¹⁶ Met Kristo zuam erat añarab hañiv metapanez hom namee, oñ am gaa tat etet añarab mod nari paru amun hori hezaek maot pimeri bavatapanez hez, pot ari hodad ravei. Met God darim modap Pol amun hodadeo manahan pihoen menamah-tep mod poñik darim Amipuz ñeti tapü pov menat meamahan, tep poñiz nae ari bat et hareg. Met pi tepañ ahoam menat meamah-poñik ñeti nañiz kapoñ dari zuam hodad naravotuz poñ menahan hezaek, añarab kut het Iesuz aviam homeamah-nari hatevetet kapot bapat batat hamah. Met kut pori Baiñetinavoz Tepatak menahan hez-ñeti modañiz amun kut tat het bapat batamah. Pot tamahaek tokat hañ horiv metapanezao parumauhö ba ou batamah.

¹⁷ Oñ nem hat tinari, ev menoh-epovoz ari hahodad, povoz ganö Godiz ñeti kateñ elohopanez aban nari ñeti moregañ arin añat beri akahopanen, ari barotap batat petev tin hakezakanañ maot ñodot hori ravepek hezavoz arimauz tin korav ravat hezei. ¹⁸ Tat darim Amip Iesu Kristo hori hegiek, maot pimeri ba avatamah-popuz masakavoz roketak het pimaz tin hodad ravovai sohopek. Met pim kezavor abat ahov petev ahö ravovai samahaek sohot pohazao potam het hepan. Kar, rotap ev añoh.

(Pitaz ñetiv menahat nen ev.)

Baiñetinavoz Tep Tokatit
The New Testament in the Kunimaipa Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Kunimaipa long
Niugini

copyright © 1989, 2002 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kunimaipa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

d39747ff-5d8e-5f3a-b70c-bc47d226623d